

**Міжнародний гуманітарний університет
Медичний фаховий коледж
Циклова комісія зі спеціальності Психологія**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ**

Галузь знань	<u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>
Спеціальність	<u>053 Психологія</u>
Назва освітньої програми	<u>Психологія</u>
Рівень вищої освіти	<u>фаховий передвищий</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Викладач циклової комісії, д.психол.н., професор Велитченко Леонід Кирилович	097-213-58-50	leonidvelitchenko@ gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «Психологія особистості» ґрунтується ідеї найбільш загальних та систематизованих уявлень про психологію особистості, механізми її формування, рушійні сили її розвитку взагалі та у сучасних інтерактивних умовах, зокрема. Розглядаються загальнотеоретичні питання психології особистості (загальна характеристика поняття "особистість", теорії особистості, особистість у складі міжособистісних відносин, у складі групи). Приділено відповідну увагу структурі особистості з огляду на уявлення про структуру особистості вітчизняної та зарубіжної психології, а також елементи структури особистості (Я-концепція, особистісний сенс, мотив, ціль, дія, об'єкт, результат, винагорода). Проблема формування та розвитку особистості розглядається під кутом зору зовнішніх впливів на людину, а також вирішення людиною діалектичних протиріч протягом життєвого шляху (питання соціалізації, спілкування, виховання).

Метою навчальної дисципліни «Психологія особистості» є формування системи знань про особистість як інтегральну функціональну систему з огляду на типологію особистісних моделей поведінки, психологічні аспекти розвитку особистості, змін особистості в контексті інтерактивних взаємовідносин, діяльності, подій життя.

Передумови для вивчення дисципліни - знання із загальної психології, психології розвитку, філософії.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Психологія особистості» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі у галузі професійної діяльності психолога або у процесі навчання, що передбачає застосування основних психологічних теорій та методів, а також положень і методів інших наук, і характеризується певною невизначеністю умов, нести відповідальність за результати своєї діяльності та контролювати інших осіб у певних ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Знання та розуміння предметної області основ біології та психофізіології.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення.

ЗК5. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, демонструвати повагу різноманітності та мультикультурності, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій для вивчення психологічних особливостей особистості та груп.

СК6. Здатність надавати консультативно-корекційну допомогу громадянам, які перебувають у кризових ситуаціях, а також проводити відповідні реабілітаційні та адаптаційні заходи.

СК8. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту.

СК9. Здатність застосовувати інноваційні цифрові технології, інформаційне та програмне забезпечення для вирішення професійних завдань відповідно до спеціалізації.

СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Навчальна дисципліна «Психологія особистості» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань, в тому числі з використанням інформаційно-

комунікаційних технологій.

ПРН4. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПРН5. Використовувати типові науково-обґрунтовані способи вирішення життєвих проблем та психологічних задач у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати рішення щодо їх розв'язання.

ПРН9. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

ПРН11. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, мати громадянську позицію та високу історико-політичну культуру, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.

ПРН13. Володіти базовими навичками надання психоконсультативної допомоги

ПРН14. Надавати психологічну допомогу громадянам, які перебувають у кризових ситуаціях, а також проводити відповідні психокорекційні, реабілітаційні та адаптаційні заходи

ПРН16. Складати та реалізовувати програми психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор тощо, відповідно до вимог замовника.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. На понятійному рівні – основні категорії, поняття, зміст предмету «Психологія особистості» та його структуру, особливості їх проявів у сучасній психологічній науці.

2. Описувати: конкретні психологічні явища, знати та вміти правильно застосовувати отримані знання

Уміння:

3. Розуміти теоретико-методологічні зміни та оновлення, що відбуваються на сучасному етапі розвитку психологічної науки.

4. Визначати провідні тенденції у дискусії про предмет психології.

5. Пояснювати значення методологічних принципів в становленні сучасної методології.

6. Застосувати знання: на рівні відтворення – правильно оцінювати сутність та зміст конкретних психологічних теорій та концепцій, орієнтуватися в сутності побудови теоретико-методологічної основи психології.

Навички:

7. Упорядковувати набуті знання у вигляді виконання індивідуальних завдань.

8. Аргументовано відтворювати провідну ідею навчальної дисципліни «Психологія особистості» у контексті формування професійних установок майбутнього фахівця з психології

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	150	42	42	80	3	5	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Предмет і завдання психології особистості. Сутність поняття «особистість» у психології	10	2	2	6
Тема 2. Поняття про структуру особистості.	10	2	2	6
Тема 3. Уявлення про структуру особистості зарубіжної психології	10	2	4	4
Тема 4. Теорії особистості української психології	10	2	4	4
Тема 5. Зарубіжні теорії особистості	10	2	4	4
Тема 6. Самосвідомість особистості	20	2	4	14
Тема 7. Психофізіологічні властивості особистості	10	2	4	4
Тема 8. Типології особистості в психології	10	2	4	4
Тема 9. Генетичний та соціально-психологічний аспекти особистості. Поняття про здібності та характер	10	2	4	4
Тема 10. Потреби і мотиви як джерело активності особистості	10	2	2	6
Тема 11. Спрямованість особистості	10	2	2	6
Тема 12. Розвиток ціннісно-мотиваційної сфери особистості	10	2	2	6
Тема 13. Умови становлення і розвитку особистості	10	2	2	6
Тема 14. Етапи розвитку особистості	10	2	2	6
Усього годин	150	28	42	80
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЕКЗАМЕН				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми та форма проведення	Кількість годин
		ДВ
1	<p>Тема 1. Предмет і завдання психології особистості. Сутність поняття «особистість» у психології</p> <p>1. Предмет та завдання психології особистості. 2. Індивід, особистість, індивідуальність. 3. Особистість як психічна реальність. Множина понять особистості: причини і наслідки. 4. Особистість як організована, довготривала сутність, яка суб'єктивно сприймається (К. Роджерс). 5. Особистість як властивий кожному індивіду унікальний спосіб усвідомлення досвіду (Д. Келлі). 6. Основні проблеми психології особистості. Принципові позиції, які визначають особистість. 7. Особистість як суб'єкт соціальних стосунків у концепціях Л. С. Виготського, О. М. Леонтьєва, С. Л. Рубінштейна. 8. Методи дослідження особистості. Методики визначення рис особистості (Р. Кеттел, Г. Айзенк). 9. Вади та переваги емпіричних методів дослідження. Проблема достовірності отриманих результатів.</p>	2
2.	<p>Тема 2. Поняття про структуру особистості</p> <p>1. Соціальна природа особистості. Поняття про структуру особистості. 2. Структура особистості за С.Л. Рубінштейном. 3. Аналітична теорія особистості: Карл Густав Юнг. 4. Функціональна динамічна структура особистості за К.К.Платоновим. 5. Психодинамічний напрямок у теорії особистості: Зигмундт Фрейд. 6. Структура особистості в концепції В.М.Мясищева. 7. Особистість у концепції О.Г.Ковальова. 8. Проблема особистості в роботах Б. Г. Ананьєва.</p>	2
2	<p>Тема 3. Уявлення про структуру особистості зарубіжної психології</p> <p>1. Психодинамічний напрямок у теорії особистості: Зигмундт Фрейд. 2. Аналітична теорія особистості: Карл Густав Юнг. 3. Концепція рис особистості (Г. Олпорт, Р. Кеттел, Г. Айзенк), 4. Концепція типу особистості (А. Адлер), 5. Концепція особистісних конструктів (Дж. Келлі). 6. Теорії особистості в рамках психоаналізу. Проблема особистості в гуманістичній психології. Я-концепція (К. Роджерс).</p>	2

3	<p>Тема 4. Теорії особистості української психології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. М. Я. Грот (особистість як носій моральної поведінки). 2. О. Ф. Лазурський (особистість як єдність ендопсихічного (темперамент, характер, розумова обдарованість тощо) та екзопсихічного (ставлення до зовнішніх обставин - звичка до праці, ставлення до власності, світогляд тощо)). 3. В. В.ч Зінківський (особистість як єдність духу). 4. О. Шумило фон Кульчицький: розгляд особистості в онтологічному, аксіологічному, культурологічному плані. 5. Г. С. Костюк: цілісне розуміння особистості як складної біосоціальної системи. 6. В. А. Роменець: історико-психологічний аналіз світової персонології 7. М. М. Амосов: особистість як сукупність уроджених та набутих якостей інтелекту. 	4
4	<p>Тема 5. Зарубіжні теорії особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Е.Кречмер (психобіологічні теорії). 2. Г.У.Олпорт (біосоціальні теорії). 3. А.Адлер (психосоціальні теорії). 4. Р. Кеттелл (психостатистичні теорії). 5. Особистість як вища духовна цінність у персоналізмі (М.О.Бердяєв, Е.Мун'є). 6. Екзистенціалізм як форма ірраціоналізму (Ж.П.Сартр, А.Камю, М.Хайдеггер, Г.Марсель, К.Ясперс, М.Бубер). 	4
5	<p>Тема 6. Самосвідомість особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття про самосвідомість особистості. 2. Розвиток та структура самосвідомості (К. Юнг). 3. Психологічний захист. Види психологічного захисту: витіснення, раціоналізація, проекція, регресія, сублімація (З.Фрейд). 4. Самопізнання. Саморегуляція і самоконтроль. 5. Базальна тривога та види захисту (К.Хорни). 	4
6	<p>Тема 7. Психофізіологічні властивості особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття про темперамент та його характеристики. Основні властивості нервової системи (рухливість, урівноваженість, сила). 2. Типи темпераменту. Адаптивні можливості темпераменту. 3. Основні концептуальні підходи в дослідженні проблеми темпераменту (І. П. Павлов, Б. М. Теплов). 4. Види темпераменту за В. М. Русаловим. 5. Конституційна типологія. 6. Сенсорна типологія. 7. Психогеометрична типологія. 8. Інтроверсія та екстраверсія, нейротизм. 	4
7	<p>Тема 8. Типології особистості в психології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типологія Майєрс-Бріггс. 16 типів за Майєрс-Бріггс 2. Типологія Джона Холланда 3. Типологія Шпрангера 	4

	<p>4. Типологія Ненсі Мак-Вільямс</p> <p>5. Типологія Абульханової-Славської</p> <p>6. Типологія Шострома</p> <p>7. Типи конфліктних особистостей.</p>	
8	<p>Тема 9. Генетичний та соціально-психологічний аспекти особистості. Поняття про здібності та характер</p> <p>1. Загальне поняття про характер особистості. Структура характеру. Умови його формування.</p> <p>2. Залежність характеру від темпераментальних особливостей особистості.</p> <p>3. Вчинок як одиниця аналізу характеру особистості.</p> <p>4. Рис характеру. Залежність соціального інтелекту від рис характеру особистості.</p> <p>5. Соціальні типи характеру. (Е. Фромм)</p> <p>6. Поняття про здібності. Природа людських здібностей. Індивідуальні відмінності. Задатки і здібності.</p> <p>7. Рівні розвитку здібностей. Обдарованість. Талант. Геніальність. Творчі здібності особистості та їх розвиток.</p>	4
	<p>Тема 10. Потреби і мотиви як джерело активності особистості</p> <p>1. Основні характеристики ціннісно-мотиваційної сфери особистості.</p> <p>2. Мотив, як намір, ідея, почуття, переживання (Л. І. Божович).</p> <p>3. Теорія потреб А. Маслоу.</p> <p>4. Потреби в досягненні досконалості (А. Адлер).</p> <p>5. Мотив як опредмечена потреба (О.М. Леонт'єв).</p> <p>6. Класифікація мотивів.</p> <p>7. Мотив і мотивація. Неусвідомлювані мотиви: потяги і установки; усвідомлені мотиви: бажання, інтереси, схильності, ідеали, світогляд, переконання.</p>	4
	<p>Тема 11. Спрямованість особистості</p> <p>Ціннісні орієнтації як змістовна характеристика спрямованості. (М. Рокич).</p> <p>2. Форми прояву спрямованості.</p> <p>3. Концепція спрямованості Л. І Божович.</p> <p>4. Термінальні та інструментальні цінності.</p> <p>5. Види спрямованості: спрямованість на взаємодію, ділова спрямованість, спрямованість на себе.</p>	2
	<p>Тема 12. Розвиток ціннісно-мотиваційної сфери особистості</p> <p>1. Дефіцитарна мотивація і мотивація зростання (А. Маслоу).</p> <p>2. Розвиток мотивації в діяльності особистості.</p> <p>3. “Зсув” мотиву на мету (О. М. Леонт'єв).</p> <p>4. Умови розвитку ціннісно-мотиваційної сфери особистості.</p> <p>5. Теорія мотивації Дж. Аткинсон, Д. Макклеланд.</p> <p>6. Теорія каузальної атрибуції Ф. Хайдер, Дж. Келлі.</p> <p>7. Самоактуалізація особистості.</p> <p>8. Концепція особистісної причинності (Р. де Чармс).</p>	2
	<p>Тема 13. Умови становлення і розвитку особистості</p>	2

	1. Взаємозв'язок психічного розвитку і розвитку особистості. 2. Психодинамічний напрямок щодо становлення і розвитку особистості (З. Фрейд, К. Юнг, А. Адлер). 3. Конституціональна психологія (Е. Кречмер, К. Шелдон). 4. Соціогенетичний підхід до становлення і розвитку особистості. 5. Теорія наuczіння (Е. Торндайк, Б. Скіннер, А. Бандура). 6. Теорія поля (К. Левін). 7. Когнітивний підхід до становлення і розвитку особистості (Ж. Піаже, Дж. Келлі). 8. Гуманістичний напрямок щодо становлення і розвитку особистості (А. Маслоу, К. Роджерс). 9. Діяльнісний підхід до становлення і розвитку особистості (Л.С. Виготський, О. М. Леонтьєв та ін.). 10. Концепція персоналізації (А. В. Петровський).	
	Тема 14. Етапи розвитку особистості 1. Процес становлення і розвитку особистості в онтогенезі. Періодизація психічного розвитку особистості. 2. Концепція періодизації психічного розвитку особистості (Д. Ельконін). 3. Стадії психосоціального розвитку особистості (З. Фрейд, Е. Еріксон). 4. Зріла особистість та її характеристика (Г.Олпорт). Критерії психічно зрілої особистості. 5. Самоактуалізована особистість (А. Маслоу). 6. Проблема особистісного вибору (Е. Фромм).	2
		2
Разом		42

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «**Психологія особистості**» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

ТЕМАТИКА ТА ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Тема 1. Предмет і завдання психології особистості. Сутність поняття «особистість» у психології 1. Предмет та завдання психології особистості. 2. Індивід, особистість, індивідуальність.	6

	<p>3. Особистість як психічна реальність. Множина понять особистості: причини і наслідки.</p> <p>4. Особистість як організована, довготривала сутність, яка суб'єктивно сприймається (К. Роджерс).</p> <p>5. Особистість як властивий кожному індивіду унікальний спосіб усвідомлення досвіду (Д. Келлі).</p> <p>6. Основні проблеми психології особистості. Принципові позиції, які визначають особистість.</p> <p>7. Особистість як суб'єкт соціальних стосунків у концепціях Л. С. Виготського, О. М. Леонтьєва, С. Л. Рубінштейна.</p> <p>8. Методи дослідження особистості. Методики визначення рис особистості (Р. Кеттел, Г. Айзенк).</p> <p>9. Вади та переваги емпіричних методів дослідження. Проблема достовірності отриманих результатів.</p> <p>Творче завдання: Здійснити пошук інформації з різних джерел (в тому числі з Інтернет-ресурсів) та розробити карту-схему за темою: «Місце психології особистості серед інших галузей психології» та усно презентувати результати власних досліджень в групі.</p> <p>1. Підготувати реферати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Холістичні теорії особистості. - Психоаналіз як теорія особистості. - Когнітивно - біхевіоральні напрямки в теорії особистості. - Розвиток теорії особистості в експериментальній психології. - Теорія особистості Е. Берна. - Соціально-когнітивний напрямок в теорії особистості: Альберт Бандура і Джуліан Роттер. - Результати перегляду психодинамічного напрямку: Альфред Адлер і Карл Густав Юнг. 	
2	<p>Тема 2. Поняття про структуру особистості</p> <p>1. Соціальна природа особистості. Поняття про структуру особистості.</p> <p>2. Структура особистості за С.Л. Рубінштейном.</p> <p>3. Аналітична теорія особистості: Карл Густав Юнг.</p> <p>4. Функціональна динамічна структура особистості за К.К.Платоновим.</p> <p>5. Психодинамічний напрямок у теорії особистості: Зигмундт Фрейд.</p> <p>6. Структура особистості в концепції В.М.Мясищева.</p> <p>7. Особистість у концепції О.Г.Ковальова.</p> <p>8. Проблема особистості в роботах Б. Г. Ананьєва.</p> <p>Творче завдання: Тренінгова вправа з груповою дискусією: «Психологічний портрет особистості психолога».</p> <p>Викладач пропонує провести дослідження та створити психологічний портрет особистості сучасного психолога. Здобувачі вищої освіти пропонують власні способи вирішення поставлених задач щодо поліпшення особистісних властивостей. Студенти аргументують власні відповіді, формулюють думку логічно, доступно, обстоюють власну позицію. Дискутування.</p> <p>Підготувати реферати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Загальне поняття «структура». Соціум та його значення для формування особистості. - С.Л. Рубінштейн та його структура особистості. 	6

	<ul style="list-style-type: none"> - Особистість у концепції Б.Г. Ананьєва. - Структурний підхід О. М. Леонтєва. - Концепція типу особистості (А. Адлер). - Я-концепція (К. Роджерс). - Інтраіндивідна, інтеріндивідна і метаіндивідна підсистеми структури особистості (А.В. Петровський). - Проблема особистості в гуманістичній психології. 	
3	<p>Тема 3. Уявлення про структуру особистості зарубіжної психології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психодинамічний напрям у теорії особистості: Зигмундт Фрейд. 2. Аналітична теорія особистості: Карл Густав Юнг. 3. Концепція рис особистості (Г. Олпорт, Р. Кеттел, Г. Айзенк), 4. Концепція типу особистості (А. Адлер), 5. Концепція особистісних конструктів (Дж. Келлі). 6. Теорії особистості в рамках психоаналізу. Проблема особистості в гуманістичній психології. Я-концепція (К. Роджерс). <p>Творче завдання</p> <p>Викладач пропонує здійснити пошук інформації з різних джерел (в тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій) та навести приклади саморегуляції та самоконтролю особистості.</p> <p>Мозговий штурм «Чи потрібні особистості види психологічного захисту?». Студенти відповідають, ілюструючи прикладами закономірності та особливості функціонування і розвитку психічних явищ.</p>	2
4	<p>Тема 4. Теорії особистості української психології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Микола Якович Грот (особистість як носій моральної поведінки). 2. Олександр Федорович Лазурський (особистість як єдність ендопсихічного (темперамент, характер, розумова обдарованість тощо) та екзопсихічного (ставлення до зовнішніх обставин - звичка до праці, ставлення до власності, світогляд тощо)). 3. Василь Васильович Зінківський (1881 - 1962) (особистість як єдність духу). 4. Олександр Шумило фон Кульчицький (1895): розгляд особистості в онтологічному, аксіологічному, культурологічному плані. 5. Григорій Силович Костюк (1899 – 1982): цілісне розуміння особистості як складної біосоціальної системи. 6. Володимир Андрійович Роменець (1926 – 1998): історико-психологічний аналіз світової персонології 7. Микола Михайлович Амосов (1913 – 2002): особистість як сукупність уроджених та набутих якостей інтелекту. 	2
5	<p>Тема 5. Зарубіжні теорії особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Е.Кречмер (психобіологічні теорії). 2. Г.У.Олпорт (біосоціальні теорії). 3. А.Адлер (психосоціальні теорії). 4. Р. Кеттелл (психостатистичні теорії). 5. Особистість як вища духовна цінність у персоналізмі (М.О.Бердяєв, Е.Мун'є). 6. Екзистенціалізм як форма ірраціоналізму (Ж.П.Сартр, А.Камю, М.Хайдеггер, Г.Марсель, К.Ясперс, М.Бубер). 	2

6	<p>Тема 6. Самосвідомість особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття про самосвідомість особистості. 2. Розвиток та структура самосвідомості (К. Юнг). 3. Психологічний захист. Види психологічного захисту: витіснення, раціоналізація, проекція, регресія, сублимація (З.Фрейд). 4. Самопізнання. Саморегуляція і самоконтроль. 5. Базальна тривога та види захисту (К.Хорни). 6. Розробка проблем неусвідомлюваної мотивації вчинків, об'єктивно спостережуваних тілесних реакцій (психоаналіз, неофройдизм, біхевіоризм, необіхевіоризм). 7. Перетворення методологічних начал психології в СРСР (П. Ф. Лесгафт, М.М. Ланге, С. С. Корсаков, В.М.Бехтерев, І.П.Павлов) 8. Затвердження марксистської методології в радянській психології (Л.С.Виготський, С.Л.Рубінштейн, О.М.Леонт'єв) 9. Психічна реальність як предмет психології. <p>Творче завдання</p> <p>Викладач пропонує здійснити пошук інформації з різних джерел (в тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій) та навести приклади саморегуляції та самоконтролю особистості.</p> <p>Мозговий штурм «Чи потрібні особистості види психологічного захисту?». Студенти відповідають, ілюструючи прикладами закономірності та особливості функціонування і розвитку психічних явищ.</p> <p>1. Підготувати реферати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Свідомість та самосвідомість особистості. Їх взаємозв'язок. - Генезис самосвідомості. - Ідентифікація, рефлексія, емпатія, децентрація. - Самооцінка і рівень домагань як центральні характеристики самосвідомості. - Самовдосконалення у процесі самовиховання. 	12
7	<p>Тема 7. Психофізіологічні властивості особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття про темперамент та його характеристики. Основні властивості нервової системи (рухливість, урівноваженість, сила). 2. Типи темпераменту. Адаптивні можливості темпераменту. 3. Основні концептуальні підходи в дослідженні проблеми темпераменту (І. П. Павлов, Б. М. Теплов). 4. Види темпераменту за В. М. Русаловим. 5. Конституційна типологія. 6. Сенсорна типологія. 7. Психогіометрична типологія. 8. Інтроверсія та екстраверсія, нейротизм. <p>Творче завдання</p> <p>Рольова гра: практична діагностика та характеристика темпераменту особистості.</p>	2

	<p>Здобувачі самостійно обирають та застосовують валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники) для встановлення типу темпераменту особистості. Потім презентують результати власних досліджень з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у вигляді презентацій.</p> <p>Підготувати реферати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Індивідуально-типологічні властивості особистості та їх роль у становленні індивідуальності людини. - Нервова система та її основні властивості. - Дослідження темпераменту (Я. Стреляу). - Психогеометрична типологія. - Типи людей та «локус контролю». - Сенсорна типологія. 	
8	<p>Тема 8. Типології особистості в психології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типологія Майерс-Бріггс. 16 типів за Майерс-Бріггс: Адміністратор, Підприємець, Інспектор, Наставник, Вихователь, Аналітик, Гуманіст, Охоронець, винахідник, Маршал, Чемпіон, Політик, Критик, Майстер, Лірик, Композитор. Типування особистості за соціонікою. Раціонали або ірраціонали; інтроверти та екстраверти; логіки, сенсорика. 2. Типологія Джона Холланда (Реалістичний, Дослідницький, Соціальний, Конвенційний, Заповзятливий Артистичний). 3. Типологія Шпрангера (теоретичний тип, економічний, естетичний, соціальний, політичний, релігійний тип). 4. Типологія Ненсі Мак-Вільямс (психопатичний тип, нарцисичний, шизоїдний, маніакальний, депресивний, параноїдальний, obsесивно-компульсивний, мазохістичний, артистичний тип). 5. Типологія Абульханової-Славської (гармонійний, продуктивний, рефлексивний, виконавчий, функціональний, споглядальний типи). 6. Типологія Шострома (диктатор, ганчірка, обчислювач, прилипала, хуліган, гарний, суддя, захисник). 7. Типи конфліктних особистостей. Демонстративний тип. Ригідний тип. Некерований тип. Надточний тип. Безконфліктний тип. Конфліктний тип. <p>Підготувати презентації та доповіді</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституційна типологія. Сенсорна типологія. 2. Психогеометрична типологія. 3. Типи людей та «локус контролю», інтроверсія та екстраверсія, нейротизм (Г. Айзенк). 4. Типологія особистостей О.Ф. Лазурського 5. Жіночі теорії особистості 	2
9	<p>Тема 9. Генетичний та соціально-психологічний аспекти особистості. Поняття про здібності та характер</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття про характер особистості. Структура характеру. Умови його формування. 2. Залежність характеру від темпераментальних особливостей особистості. 3. Вчинок як одиниця аналізу характеру особистості. 4. Рис характеру. Залежність соціального інтелекту від рис характеру особистості. 5. Соціальні типи характеру. (Е. Фромм) 6. Поняття про здібності. Природа людських здібностей. Індивідуальні відмінності. Задатки і здібності. 	2

	<p>7. Рівні розвитку здібностей. Обдарованість. Талант. Геніальність. Творчі здібності особистості та їх розвиток.</p> <p>Творче завдання: Групове обговорення питань щодо власних здібностей та обдарованостей. Представлення їх у вигляді плакатів або презентацій. Здобувачі презентують результати, інші – рефлексують над достовірністю інформації.</p> <p>Підготувати реферати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Індивідуальний стиль діяльності особистості. - Загальні поняття темперамент та характер. Їх взаємозв'язок. - Риса та умови формування характеру. - Розвиток здібностей особистості. - Методики дослідження рис характеру. - Геніальність та обдарованість. 	
10	<p>Тема 10. Потреби і мотиви як джерело активності особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні характеристики ціннісно-мотиваційної сфери особистості. 2. Мотив, як намір, ідея, почуття, переживання (Л. І. Божович). 3. Теорія потреб А. Маслоу. 4. Потреби в досягненні досконалості (А. Адлер). 5. Мотив як опредмечена потреба (О.М. Леонт'єв). 6. Класифікація мотивів. 7. Мотив і мотивація. Неусвідомлювані мотиви: потяги і установки; усвідомлені мотиви: бажання, інтереси, схильності, ідеали, світогляд, переконання. <p>Творче завдання</p> <p>- Рольова гра на тему «Бачу, хочу, дію».</p> <p>Студенти здійснюють пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань, формулюють думку логічно, доступно, обстоюють власну позицію.</p> <p>- Викладач пропонує тренінгову вправу «Світогляд та переконання різних націй». Здобувачі відповідають, модифікуючи висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>Підготувати реферати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Активність особистості в різних психологічних теоріях. - Потреби як джерело активності людини. Концепція цілісності і єдності (К. Юнг) - Інстинкти як рушійна сила поведінки (З. Фрейд). - Класифікація мотивів. - Мотив і мотивування. Мотиваційна сфера особистості. 	6
11	<p>Тема 11. Спрямованість особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ціннісні орієнтації як змістовна характеристика спрямованості. (М. Рокич). 2. Форми прояву спрямованості. 3. Концепція спрямованості Л. І Божович. 4. Термінальні та інструментальні цінності. 	6

	<p>5. Види спрямованості: спрямованість на взаємодію, ділова спрямованість, спрямованість на себе.</p> <p>Творче завдання Розроблення карти-схеми «Види спрямованості. Їх взаємозв'язок». Відповіді на питання. Обговорення результатів.</p> <p>Підготувати реферати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Загальне поняття про спрямованість особистості. - Неусвідомлювані та усвідомлювані мотиви. - Ціннісна орієнтація особистості. - Види спрямованості особистості. - Спрямованість особистості як провідний компонент структури особистості. - Розкрийте зміст поняття «ціннісні орієнтації». - Ціннісні орієнтації особистості за методикою Рокіча. - Прояви спрямованості в інтересах людини. Переконавання й ідеали особистості. 	
12	<p>Тема 12. Розвиток ціннісно-мотиваційної сфери особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефіцитарна мотивація і мотивація зростання (А. Маслоу). 2. Розвиток мотивації в діяльності особистості. 3. “Зсув” мотиву на мету (О. М. Леонтьєв). 4. Умови розвитку ціннісно-мотиваційної сфери особистості. 5. Теорія мотивації Дж. Аткинсон, Д. Макклеланд. 6. Теорія каузальної атрибуції Ф. Хайдер, Дж. Келлі. 7. Самоактуалізація особистості. 8. Концепція особистісної причинності (Р. де Чармс). <p>Творче завдання</p> <ul style="list-style-type: none"> - Тренінгові вправи, спрямовані на розвиток внутрішньої та зовнішньої мотивації у студентів. Обговорення результатів. - Гра – «Американська мрія». Студенти обговорюють цілі та мотивацію, з урахуванням культуральних особливостей співрозмовника. <p>Підготувати реферати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основні характеристики ціннісно-мотиваційної сфери особистості. - Ціннісні орієнтації як змістовна характеристика спрямованості. - Форми прояву спрямованості. - Мотив, як намір, ідея, почуття, переживання (Л. І. Божович). - Концепція особистісної причинності (Р. де Чармс). - Теорія потреб А. Маслоу. - Мотив та мета в концепції О. М. Леонтьєва. 	6
13	<p>Тема 13. Умови становлення і розвитку особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємозв'язок психічного розвитку і розвитку особистості. 2. Психодинамічний напрямок щодо становлення і розвитку особистості (З. Фрейд, К. Юнг, А. Адлер). 	6

	<p>3. Конституціональна психологія (Е. Кречмер, К. Шелдон).</p> <p>4. Соціогенетичний підхід до становлення і розвитку особистості.</p> <p>5. Теорія научіння (Е. Торндайк, Б. Скіннер, А. Бандура).</p> <p>6. Теорія поля (К. Левін).</p> <p>7. Когнітивний підхід до становлення і розвитку особистості (Ж. Піаже, Дж. Келлі).</p> <p>8. Гуманістичний напрямок щодо становлення і розвитку особистості (А. Маслоу, К. Роджерс).</p> <p>9. Діяльнісний підхід до становлення і розвитку особистості (Л.С. Виготський, О. М. Леонтьєв та ін.).</p> <p>10. Концепція персоналізації (А. В . Петровський).</p> <p>Творче завдання</p> <p>Групова розробка карти-схеми «Взаємозв'язок психічного розвитку і розвитку особистості». Відповіді на питання. Обговорення результатів.</p> <p>Підготувати реферати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Продуктивна особистість (Е.Фромм). - Індуїдована особистість (К.-Г.Юнг). - Самоактуалізована особистість та її характеристики. - Особисте зростання і вершинні переживання (А. Маслоу). - Особистість повного функціонування (К. Роджерс). - Концепції Л.С. Виготського та О.М. Леонтьєва щодо становлення та розвитку особистості. - Гуманістична концепція К. Роджерса. 	
14	<p>Тема 14. Етапи розвитку особистості</p> <p>1. Процес становлення і розвитку особистості в онтогенезі. Періодизація психічного розвитку особистості.</p> <p>2. Концепція періодизації психічного розвитку особистості (Д . Ельконін).</p> <p>3. Стадії психосоціального розвитку особистості (З. Фрейд, Е. Еріксон).</p> <p>4. Зріла особистість та її характеристика (Г.Олпорт). Критерії психічно зрілої особистості.</p> <p>5. Самоактуалізована особистість (А. Маслоу).</p> <p>6. Проблема особистісного вибору (Е. Фромм).</p> <p>Творче завдання:</p> <p>Групова розробка карти-схеми «Різні підходи щодо теорії розвитку особистості. Схожість та відмінності». Відповіді на питання. Обговорення результатів.</p> <p>Здобувачі здійснюють пошук інформації з різних джерел, в тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій та пропонують власні способи вирішення поставленої задачі, приймають та аргументують рішення щодо їх розв'язання.</p> <p>Брейн-рінг – групова гра на закріплення всього пройденого матеріалу.</p> <p>Підготувати реферати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Розвиток особистості в онтогенезі. - Психічний розвиток особистості. - Стадії психосоціального розвитку особистості (З. Фрейд, Е. Еріксон). 	6

- Психічно зріла особистість та її характеристика (Г.Олпорт). - Критерії та характеристики психічно зрілої особистості. - Підхід Ж. Піаже до становлення та розвитку особистості.	
Всього	66

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит
--	---

Питання до іспиту

1. Предмет та завдання психології особистості. Основні проблеми психології особистості.
2. Особистість як психічна реальність. Множина понять особистості: причини і наслідки.
3. Індивід, особистість, індивідуальність.
4. Теорія особистісних конструктів Дж.Келлі.
5. Гуманістична теорія Е. Фрома. Основні положення.
6. Вади та переваги емпіричних методів дослідження особистості (опишіть будь-який емпіричний метод дослідження). Проблема достовірності отриманих результатів.
7. Визначення індивіда, особистості, суб'єкта діяльності, індивідуальності в концепції особистості Б.Г. Ананьєва.
8. Структура особистості за К.Г. Юнгом.
9. Структура особистості в психоаналітичній теорії особистості З. Фрейда.
10. Методика «Опитувальник структури темпераменту» В.М. Русалова.
11. Природа особистості. Поняття про структуру особистості.
12. Структура особистості за С.Л. Рубінштейном. Єдність свідомості та діяльності.
13. Аналітична теорія особистості: Карл Густав Юнг.
14. Структурний підхід О.М. Леонтьєва. Єдність свідомості та діяльності.
15. Психодинамічний напрямок у теорії особистості: З. Фрейд.
16. Особистість у концепції Л.С. Виготського.
17. Проблема особистості в роботах Б. Г. Ананьєва.
18. Концепція зрілої особистості Олпорта.

19. Індивідуальна психологія Адлера.
20. Загальне поняття про самосвідомість особистості. Структура самосвідомості особистості.
21. Психологічний захист. Види психологічного захисту: витіснення, раціоналізація, проекція, регресія, сублімація та ін (З.Фрейд).
22. Базальна тривога та види захисту (К.Хорни).
23. Темперамент як властивість особистості. Основні властивості нервової системи (рухливість, темп, сила...)
24. Основні типи темпераменту. Вчення Гіппократа та Галена.
25. Конституційна типологія Е. Кречмера.
26. Фізіологічні засади темпераменту (вчення І.І. Павлова: типи нервової системи, сили гальмування та збудження...).
27. Концепція темпераменту В.М. Русалова. ОСТ.
28. Основні властивості темпераменту по Теплову.
29. Інтроверсія, екстраверсія, нейротизм.
30. Характер як психічний феномен. Характер та темперамент, відмінності та схожість.
31. Риси характеру, їх класифікація.
32. Типи акцентуації характеру по Леонгарду/ Типи соціальних характерів Е.Фромм.
33. Формування характеру. Особливості формування характеру у дитячому віці. Сензитивний період.
34. Поняття про здібності. Задатки та здібності.
35. Рівні розвитку здібностей. Талант. Геніальність.
36. Концепція Фрейда про інстинкти, як джерело активності особистості.
37. Прагнення до переваги Адлера, як причина активності особистості.
38. Ієрархія потреб Маслоу.
39. Мотив як «опредмечена потреба» (Леонтьєв). Перетворення потреби до мотиву.
40. Мотив та мотивація. Види мотивації. Функції мотиву.
41. Спрямованість особистості. Методика визначення спрямованості (Рокич, Басс, Егорова за вибором).
42. Спрямованість особистості. Форми спрямованості.
43. Спрямованість особистості. Види спрямованості.
44. Дефіцитарна мотивація та мотивація росту (А. Маслоу).
45. Зсув мотива на мету. (Леонтьєв).
46. Етапи розвитку ціннісно-мотиваційної сфери особистості.
47. Теорії мотивації Аткинсон, Макклеланд (за вибором).
48. Теорія каузальної атрибуції Хайдер, Келли (за вибором).
49. Самоактуалізація особистості.
50. Концепція особистісної причастності (Чармс).
51. Психодинамічний напрямок розвитку особистості (З. Фрейд, К.Г. Юнг, А. Адлер за вибором).
52. Его-психологія Еріксона. Стадії психосоціального розвитку особистості за Еріксоном.
53. Основні положення теорії наочення (Е. Торндайк).
54. Теорія наочення. Теорія оперантного обумовлення Б. Скіннер.
55. Теорія наочення. Теорія соціального наочення А. Бандури.
56. Теорія поля К. Левін.

57. Когнітивний підхід до розвитку особистості (Піаже, Келлі).
58. Теорія розвитку інтелекту по Ж. Піаже. Основні етапи та характеристика.
59. Гуманістичний підхід до розвитку особистості (Маслоу, Роджерс).
60. Концепція персоналізації А.В. Петровського.
61. Екзистенціальна психологія (К. Ясперс, В. Франкл). Основні принципи та положення.
62. Концепція психічного розвитку особистості по Д. Ельконіну.
63. Я-концепція особистості.
64. Самоставлення й самооцінка особистості.
65. Спостереження, як емпіричний метод в психологічній науці. Переваги та недоліки.
66. Експеримент, як емпіричний метод в психологічній науці. Переваги та недоліки.
67. Конституційна типологія Шелдона.
68. Егоцентризм в концепції Ж. Піаже.
69. Діяльність та її вплив на розвиток особистості (Леонтьєв, Виготський).
70. Несвідоме в концепції З. Фрейда.
71. Класифікація типів характеру по Е. Фромму.
72. Методика Рокіча «Ціннісні орієнтації».
73. Концепція спрямованості особистості в працях Божовіч.
74. Сутність теорії атрибутів.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Підсумковий контроль екзамен / залік	50
Всього балів підсумкової оцінки	100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		

64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Велитченко Л.К. Буттєві концепти як особистісний зміст буття особистості. *Науковий вісник ПНПУ ім. К.Д.Ушинського*, 2019, №29, с. 19 – 35.
2. Велитченко Л.К. Система "суб'єкт - результат" у концептуалізації поняття "особистість". *Pedagogical and psychological sciences: development prospects in countries of Europe at the beginning of the third millenium*. Collective monograph. Volume 1. Lublin, Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2018. Pp. 64 – 82.
3. Мітіна С.В. Психологія особистості: навч.-метод. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 274 с.
4. Психологія особистості в контексті концептуалізацій: навчально-науковий посібник / автор-упорядник Л. К. Велитченко. Одеса: Букаєв Вадим Вікторович, 2015. 239 с.
5. Рибалка В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології та педагогіці: Навчальний посібник. Одеса: Букаєв Вадим Вікторович, 2009. 575 с.

Допоміжна

1. Жовтянська В. В. Психологія репрезентацій дійсності : монографія. К.: Талком, 2020. 376 с.
2. Курова А.В. Психологія особистості: навчально-методичний посібник (для студентів факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА»). Одеса: Фенікс, 2019. 42 с.
3. Проблемна взаємодія в групах: феноменологія, чинники, профілактика: монографія [Л. Г. Чорна, П. П. Горностаї, О. В. Яремчук, В. І. Вус, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка] / за наук. ред. Л. Г. Чорної; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології, 2021. 125 с.
4. Спільнота в умовах воєнного конфлікту: психологічні стратегії адаптації: монографія / за ред. Л.М. Коробки. Київ: Інститут соціальної та політичної психології, 2018. 305 с.
5. Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 280 с.
6. Титаренко Т.М., Кочубейник О.М., Черемних К.О. Психологічні практики конструювання життя в умовах постмодерної соціальності: монографія, Київ: Міленіум, 2014. 206 с.
7. Шахова О.Г. Соціальна психологія особистості: навчальний посібник, Харків: Контраст, 2019. 116 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>. (дата звернення: 02.09.2020).
2. Он-лайн бібліотека. URL: <http://www.lib.com.ua>. (дата звернення: 02.09.2020).
3. <http://www.info-library.com.ua/books-book-149.html> (дата звернення: 02.09.2020).
4. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт. URL : <http://odnb.odessa.ua/>.